

Nr 57.

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående godkännande av Torquay-protokollet till allmänna tull- och handelsavtalet (GATT), m. m.

I en den 27 april 1951 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 209, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för sin del godkänna Torquay-protokollet till allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) ävensom den i Torquay den 15 mars 1951 träffade särskilda överenskommelsen med Norge rörande vissa ömsesidiga tullkoncessioner.

Rörande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anmärkas följande.

I propositionen föreslås att riksdagen måtte för sin del godkänna Torquay-protokollet till allmänna tull- och handelsavtalet (GATT).

Nämnda protokoll är resultatet av tullförhandlingar, som ägt rum i Torquay under tiden 28 september 1950—21 april 1951 med deltagande av flertalet av de till nämnda avtal anslutna länderna, däribland Sverige, samt ett antal nytillträdande stater; vid protokollet äro fogade listor över de vid förhandlingarna gjorda tullkoncessionerna.

De svenska koncessionerna innebära, i likhet med vad fallet var med de koncessioner som grundade sig på de år 1949 genomförda tullförhandlingarna i Annecy — varigenom Sverige anslöt sig till GATT — mestadels bindning av gällande tull eller tullfrihet och endast i mindre utsträckning nedläggning eller borttagande av tullen. Liksom vid de tidigare förhandlingarna ha koncessionerna beträffande specifika tullar, vilkas relativa höjd minskat betydligt på grund av inträffad prisstegring, i regel medgivits under förbehåll om rätt att övergå till en värdetullsats av angiven höjd, vanligen liggande mellan förkrigs- och efterkrignivån. I vad mån de möjligheter till höjning av tullen, som härigenom erbjuda sig, böra utnyttjas, blir beroende på vad statsmakterna vid företagen omprövning av tullskyddet finna påkallat.

Enligt verkställda beräkningar skulle de nu gjorda koncessionerna beröra 3 å 4 % av den svenska importen; tullnedsättningarna skulle efter 1950 års importsiffror räknat innebära en minskning i tulluppbörden av omkring 2 miljoner kronor, vartill skulle komma omkring 1 miljon kronor i minskad omsättnings- och utskänkningskatt för viner.

Till statsrådsprotokollet i ärendet har lämnats en redogörelse för förberedelsearbetet och gången av förhandlingarna i Torquay (propositionen s. 2—7).

I fråga om lydelsen av Torquay-protokollet till allmänna tull- och handelsavtalet (GATT) hänvisas till vid propositionen fogad *Bilaga 1*.

Rörande den närmare innebörden av vid förhandlingarna gjorda svenska och utländska tullmedgivanden tillåter sig utskottet hänvisa till statsrådsprotokollet (propositionen s. 7—24 samt vid propositionen fogade *Bilagor 1—3*).

Vid de i Torquay genomförda förhandlingarna med Frankrike och Norge ha — förutom de inom ramen för GATT gjorda medgivandena — utväxlats vissa ömsesidiga koncessioner vid sidan av GATT (se propositionen s. 24—25). Texten till överenskommelsen med Norge, vilken har formen av en skriftväxling mellan de svenska och norska Torquay-delegationerna, har såsom *Bilaga 4* fogats vid propositionen.

Över den i Torquay träffade överenskommelsen ha yttranden avgivits av kommerskollegium, generaltullstyrelsen och lantbruksstyrelsen; vid kommerskollegii utlåtande ha fogats yttranden av Stockholms handelskammare, handelskammaren i Göteborg, Skånes handelskammare, Kooperativa förbundet, Sveriges allmänna exportförening, Sveriges grossistförbund, Sveriges industriförbund och Sveriges lantbruksförbund. Beträffande innehållet av dessa yttranden får utskottet hänvisa till propositionen (s. 25—27).

Som motivering för det i propositionen framlagda förslaget har *departementschefen* anfört följande.

De nu genomförda tullförhandlingarna i Torquay innebära ett fullföljande av det arbete på sänkning av tullmurarna, som tagit sig uttryck i det år 1947 i Genève upprättade och år 1949 i Annecy utvidgade allmänna tull- och handelsavtalet (GATT). Som resultat av förhandlingarna kommer ytterligare ett antal länder att ansluta sig till avtalet, nya tullkoncessioner ha utväxlats såväl med dessa länder som mellan de redan anslutna staterna inbördes, och åt de tidigare gjorda koncessionerna har med vissa jämkningar förlänats ytterligare tre års ovillkorlig giltighetstid. Enligt min uppfattning måste det anses tillfredsställande att man lyckats på detta sätt konsolidera och utvidga de tidigare överenskommelserna på förevarande område.

För vårt lands vidkommande ha förhandlingarna denna gång varit av relativt begränsad omfattning, främst givetvis beroende på att vi endast något år tidigare genomfört förhandlingar med flertalet redan anslutna länder. Att de nya förhandlingar, som likväl upptagits med dessa länder, icke kunnat medföra några mera vidsträckta resultat, ligger i sakens natur. Med de nytillträdande staterna ha emellertid genomförts förhandlingar i full utsträckning; bland dessa torde särskild betydelse få tillmätas förhandlingarna med Förbundsrepubliken Tyskland, som numera bland våra handelspartners intager andra platsen närmast efter Storbritannien och Nord-Irland. I stort sett torde förhandlingarna för vår del närmast kunna karakteriseras

som en betydelsefull komplettering i olika hänseenden av de år 1949 genomförda Ancey-förhandlingarna.

Liksom vid sistnämnda förhandlingar äro de utländska tullkoncessionerna givetvis av växlande värde. En koncession innebär måhända väsentlig nedsättning av tullen, vilket kan väntas medföra en avsevärd ökning av exporten, under det att en annan koncession endast innebär bindning av en tullsats, som i och för sig kan utgöra ett betydande hinder för exporten. Även en koncession av sistnämnda slag kan emellertid ha betydelse i ett ändrat konkurrensläge och som utgångspunkt för nya förhandlingar. Till sammans innebära de erhållna koncessionerna utan tvivel avsevärda fördelar för den svenska exporten.

De svenska koncessionerna innebära mestadels bindning av gällande tull eller tullfrihet och endast i mindre utsträckning nedsättning eller borttagande av nu utgående tull. Genom de förbehåll, som liksom vid Ancey-förhandlingarna i regel knutits till koncessioner i fråga om specifika tullsatter, har för övrigt vägen hållits öppen för en återgång, helt eller delvis, till förkrigstidens tullnivå. I vad mån de möjligheter till höjning av tullen, som härigenom erbjuda sig, böra utnyttjas, blir självfallet beroende på vad statsmakterna vid företagen omprövning av tullskyddet finna påkallat. I anslutning härtill må nämnas att vissa förberedelser inom kort torde igångsättas för en allmän tulltaxerevision. Vid denna revision torde en sådan omprövning av tullskyddet bli aktuell. Det må framhållas att koncessionerna även denna gång förberetts i nära kontakt med näringslivets intressenter och på det hela taget torde ha blivit avvägda under skäligt beaktande av föreliggande skyddsintressen.

I statsfinansiellt hänseende skulle koncessionerna enligt beräkningar på grundval av 1950 års import medföra en minskning av tulluppbörden med omkring 2 miljoner kronor. Härtill böra läggas omkring 1 miljon kronor i minskad omsättnings- och utskänkningskatt för viner till följd av tullsänkningens inverkan på försäljningspriserna för dessa produkter. Därest de i det föregående omförmälda förbehållen helt utnyttjades, skulle i stället inträda en ökning av tulluppbörden med 5 miljoner kronor, varvid dock avgår det mot skatteminskningen för viner svarande beloppet 1 miljon kronor.

Utskottet. Även om resultatet av Torquay-förhandlingarna ur vissa synpunkter framstår som relativt begränsat, får det dock anses utgöra ett värdefullt bidrag till strävandena att underlätta det mellanfolkliga varuutbytet. De från svensk sida gjorda tullkoncessionerna — vilka utformats under medverkan av representanter för näringslivet — torde icke träda några berättigade skyddsintressen för nära. I alla händelser torde eventuella olägenheter uppvägas av de fördelar, som de utländska tullmedgivandena äro ägnade att medföra för vår export. Förhandlingsresultatet får därför enligt utskottets uppfattning anses utgöra en för vårt land fördelaktig överenskommelse.

Utskottet hemställer fördenskull,
att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts förevarande
proposition nr 209.

Stockholm den 17 maj 1951.

På bevillningsutskottets vägnar:

ADOLV OLSSON.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Sjödahl, Heüman, Gustaf Elofsson,
Franzon, Velandér, Petrén, Falk, Ramberg, Niklasson och Ebbe Ohlsson,
samt

från andra kammaren: herrar Olsson i Gävle, Björklund, Kristens-
son i Osby, Hagberg i Malmö, Nilsson i Kristinehamn, Sjölin, Vigelsbo och
Kärrlander.